

בלבד. בינתיים ראו את רבי חזקיה שְׁהִיָּה בא. אמר לו רבי חייא, ונדאי בחברות זו הקדוש ברוך הוא יתחבר עלינו, שְׁהָרִי דְּבָרִים חדושי תורה יתחדשו כאן. יִשְׁבוּ לְאָכַל. אמרו, כל אחד ואחד יאמר דברי תורה בפסעודה הזו. אמר רבי ייסא, סעודת עראי היא, ולכן נקראת סעודה. ולא עוד, אלא שזו נקראת סעודה שְׁנֵהֲנָה מִמְּנֵה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. ועל זה כתוב, זֶה הַשְּׁלַחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי ה', שְׁהָרִי דְּבָרִי תוֹרָה יִקְיִפוּ אֶת הַמָּקוֹם הַזֶּה.

פְּתַח רַבִּי חֵיִיא וְאָמַר, (דברים ח) וְאָכַלְתָּ וּשְׂבַעְתָּ וּבֵרַכְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ וְגו'. וכי עד לא אדם לשבעה ותתמלא כרסו לא יברך את הקדוש ברוך הוא? ! (אם כן) בְּמָה נִבְאָר וְאָכַלְתָּ וּשְׂבַעְתָּ, וְאַחַר כֵּן וּבֵרַכְתָּ? אֵלָּא אִפְלוּ לֹא יֹאכַל אָדָם אֵלָּא בְּזֵית, וְרִצּוֹנוֹ עָלָיו, וְיִשִּׁים אֶת אוֹתוֹ הַמֶּאֱכָל עֵקֶר מֵאֲכָלוֹ - נִקְרָא שְׂבַעָה, שְׂפִתוֹב (תהלים קמה) פּוֹתַח אֶת יָדָךְ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רִצּוֹן. לא כתוב לְכָל חַי אֲכִילָה, אֵלָּא רִצּוֹן. אוֹתוֹ רִצּוֹן שֶׁשֵּׁם עַל אוֹתוֹ מֵאֲכָל נִקְרָא שְׂבַעָה, וְאִפְלוּ שְׂאִין לִפְנֵי הָאָדָם אֵלָּא אוֹתוֹ מְעַט בְּכִזִּית וְלֹא יוֹתֵר, הָרִי רִצּוֹן הַשְּׂבַע שֵׁם עָלָיו. וּמִשּׁוֹם כֵּן וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רִצּוֹן. כתוב רִצּוֹן, וְלֹא אֲכִילָה. ועל זה וּבֵרַכְתָּ וְדָאִי, וּמִתְחִיב הָאָדָם לְבָרֵךְ אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּדֵי לְתַת שְׂמִחָה לַמַּעֲלָה.

פְּתַח רַבִּי חֵזְקִיָּה בְּפִסּוּק הַזֶּה אַחֲרָיו וְאָמַר, וְאָכַלְתָּ וּשְׂבַעְתָּ. מִכָּאן שֶׁלְּשׁוֹר מִתַּר לְבָרֵךְ בְּרַכַּת הַמְּזוּן, מֵה שְׂאִין בֶּן בַּתְּפִלָּה. שְׂתַפְּלָה לֹא כֵּן, שְׁהָרִי תַפְּלָה מַעֲלָה הִיא בְּלִי אֲכִילָה, מֵה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם שְׂתַפְּלָה עוֹלָה לַמַּעֲלָה לַמַּעֲלָה, מְקוֹם שְׂאִין בּוֹ

חֵזְקִיָּה דְּהָוָה אָתִי. אָמַר לִיה רַבִּי חֵיִיא, וְדָאִי בְּחִבְרוּתָא דָּא, קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִתְחַבֵּר עַלְנָא, דְּהָא מַלְיָן חֲדָתִין דְּאֹרִייתָא יִתְחַדְתּוּן הָכָא. יִתְבוּ לְמִיכַל. אָמְרוּ, כָּל חַד וְחַד לִימָא מְלִי דְּאֹרִייתָא בְּהָאִי סְעוּדָתָא, אָמַר רַבִּי יִיסָא, סְעוּדַת עֲרָאִי אִיהִי, וְעַם כָּל דָּא סְעוּדָה אֲקָרִי. וְלֹא עוֹד, אֵלָּא דְּהָאִי אֲקָרִי סְעוּדָתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתֵהֲנִי מִינָהּ. וְעַל דָּא כְּתִיב, (יחזקאל מא) זֶה הַשְּׁלַחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי יְי', דְּהָא מַלְיָן דְּאֹרִייתָא יִסְחָרוּן לְהָאִי אֲתֵר.

פְּתַח רַבִּי חֵיִיא וְאָמַר, (דברים ח) וְאָכַלְתָּ וּשְׂבַעְתָּ וּבֵרַכְתָּ אֶת יְי' אֱלֹהֶיךָ וְגו'. וכי עד לא אכיל בר נש לשבעא, ויתמלי כריסיה, לא יברך ליה לקודשא ברוך הוא, (ד"א ל"ג אי הכי) (דף קנ"ג ע"ב) בְּמָאִי נוֹקִים וְאָכַלְתָּ וּשְׂבַעְתָּ, וּבֵתֵר וּבֵרַכְתָּ. אֵלָּא אִפְלוּ לֹא יִיכּוֹל בַּר נָשׁ אֵלָּא כְּזֵית, וְרַעוּתִיהָ אִיהוּ עָלֶיהָ, וְיִשְׁוִי לִיה לְהֵהוּא מִיכְלָא עֵקֶרָא דְּמִיכְלִיהָ, שְׂבַעָא אֲקָרִי. דְּכְתִיב, (תהלים קמה) פּוֹתַח אֶת יָדֶיךָ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רִצּוֹן. לְכָל חַי אֲכִילָה לֹא כְּתִיב, אֵלָּא רִצּוֹן. הֵהוּא רַעוּתָא דְּשׁוּי עַל הֵהוּא מִיכְלָא, שְׂבַעָא אֲקָרִי, וְאִפְלוּ דְּלִית קָמִיהָ דְּבַר נָשׁ אֵלָּא הֵהוּא זְעִיר בְּכִזִּית, וְלֹא יִתִּיר הָא רַעוּתָא דְּשְׂבַעָא שׁוּי עָלֶיהָ. וּבְגִין כֵּן, וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רִצּוֹן, רִצּוֹן כְּתִיב, וְלֹא אֲכִילָה. וְעַל דָּא וּבֵרַכְתָּ וְדָאִי, וְאִתְחִיב בַּר נָשׁ לְבִרְכָּא לִיה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּגִין לְמִיָּהּ חֲדוּהָ לְעִילָא.

פְּתַח רַבִּי חֵזְקִיָּה, בְּהָאִי קָרָא אַבְתְּרִיהָ וְאָמַר, וְאָכַלְתָּ וּשְׂבַעְתָּ. מֵהָכָא, דְּשְׁפוּר שְׂרִי לִיה לְבִרְכָּא בְּרַכַּתָּא דְּמִזּוֹנָא, מֵה דְּלִית הָכִי בְּצִלוּתָא. דְּצִלוּתָא לָאו הָכִי, דְּהָא צִלוּתָא מַעֲלִיא בְּלֹא אֲכִילָה אִיהִי, מָאִי טַעַמָא, בְּגִין דְּצִלוּתָא סְלִקָא לְעִילָא לְעִילָא, אֲתֵר דְּלִית בֵּיה

לא אכילה ולא שתיה. ועל זה שנינו, העולם הבא אין בו אכילה ושתיה וכו'.

אבר שאר הדרגות שלמטה יש. בכרפת המזון נמצא גון אחר ומעלה, אותה ברכה שנמצאת בשבע. משום שברכת המזון היא במקום שיש בו אכילה ושתיה, וממנו יוצאת מזון ושבע למטה, ועל זה צריך להראות לפניו שבע ושמחה. (ומשום כך יהו מקום שיש בו אכילה ושתיה, וממנו יוצא מזון למטה, וצריך להראות לפניו שבע ושמחה) במקום של תפלה לא פך, שהרי עולה יותר למעלה למעלה, ועל זה שכור לא תפלל תפלה.

בברכת המזון, שכור מתר לו לברך ברכת המזון. משמע מהפסוק הזה, שכתוב ואכלת ושבעת וברכת. ואכלת - זו אכילה. ושבעת - זו שתיה, שהרי שבע בנין מתרנה. יין שבע ודאי, וזהו שכור, שכתוב וברכת את דוקא, שמשמע שברכת המזון צריך שמחה ושבע. על הארץ הטובה. מה זה טובה? שבע, כמו שנאמר (ירמיה מד) ונשבע לחם ונהיה טובים. משום כך צריך שמחה ושבע.

פתח רבי ייסא ואמר, ועשית שלחן עצי שטים וגו'. השלחן הזה הוא עומד לתוך המשכן, והברכה שלמעלה שורה עליו, וממנו יוצא מזון לכל העולם. ושלחן זה לא צריך להיות בריקנות אפלו רגע אחד, אלא שיהיה עליו מזון, שהרי הברכה לא נמצאת במקום ריק. ולכן צריך להיות עליו תמיד לחם, שתהיה תמיד ברכה עליונה נמצאת בו, ומתוך אותו שלחן יוצאות ברכות ומזונות לכל שאר שלחנות העולם, שמתברכים בגללו.

לא אכילה ולא שתיה. ועל דא תנינן, עלמא דאתי לית ביה אכילה ושתיה וכו'.

אבר שאר דרגין דלתתא אית בכרפת מזונא, אשתכח גוונא אחרא ומעליא, ההוא ברכתא דאשתכח בשבעא. בגין דברכת מזונא, איהי באתר דאית ביה אכילה ושתיה, ומניה נפיק מזונא ושבעא לתתא, ועל דא אצטריך לאחזאה קמיה שבעא וחדוה. (ובגין כך האי איהו אתר דאית ביה אכילה ושתיה ומניה נפיק מזונא לתתא ואצטריך לאחזאה קמיה שבעא וחדוה) באתר דצלותא, לאו הכי, דהא סלקא תיר לעילא לעילא ועל דא, שכור לא יצלי צלותא.

בברכת מזונא, שכור שרי ליה לברכא ברכת מזונא. משמע מהאי קרא, דכתיב ואכלת ושבעת וברכת. ואכלת: זו אכילה. ושבעת: זו שתיה דהא שבעא, בחמרא איהי רוי. חמרא שבעא ודאי, ודא איהו שכור. דכתיב וברכת את דייקא, דמשמע דברכת מזונא אצטריך חדוה ושבעא. על הארץ הטובה. מאי טובה. שבעא. כמה דאת אמר, (ירמיה מד) ונשבע לחם ונהיה טובים בגין כך אצטריך חדוה ושבעא.

פתח רבי ייסא ואמר (שמות כה) ועשית שלחן עצי שטים וגו', שלחן דא איהו קיימא לגו במשפנא. וברכתא דלעילא שריא עליה, ומניה נפיק מזונא לכל עלמא. ושלחן דא לא אצטריך למהוי בריקניא, אפילו רגעא חדא, אלא למהוי עליה מזונא, דהא ברכתא לא אשתכח על אתר ריקניא. ובגין כך אצטריך למהוי עליה נהמא תדיר, דלהוי תדיר ברכתא עלאה משתפחא ביה, ומגו ההוא שלחן, נפקי ברפאן ומזוני לכל שאר פתורי דעלמא, דאתברכאן בגיניה.